

## **NOTAT – FORSLAG TIL ENDRINGER I NKK S LOVER – REAKSJONER MOT HUND SOM FØLGE AV REGELVERKSBRUDD – UTTALELSE FRA LOVKOMITEEN**

Lovkomiteen har mottatt en henvendelse fra NKK s adm som man oppfatter er en videresendelse fra HS.

Lovkomiteen synes invitert til å vurdere og å eventuelt foreslå lovendringer som følge av at det har vært en prosess i NKK etter initiativ fra HS hvor en arbeidsgruppe har vært nedsatt av HS for å se på visse endringer i kapitlet om disiplinærforføyninger. Arbeidsgruppen har bestått av Torunn Urheim, Anna Berntsen, Lena Kjempengren, Rolf Mangerud og Øystein Eikeseth /Dagny Wangensteen). Lovkomiteen har sett mandatet. Det er ønskelig at reaksjonene skal forankres i regelverket og at det skal være en god indre sammenheng mellom de reaksjoner som ilegges uavhengig av hvem som tillegger reaksjonen og hvilket område man er på. Like tilfelle bør behandles likt. Det er lagt til grunn at det er normalt to forhold som er årsak til spørsmål om reaksjon mot hund, enten at hundens egen adferd er uønsket eller at det er regelverksbrudd gjerne ved eiers oppførsel.

### Arbeidsgruppens konklusjoner er:

#### **1. § 7 – 3 j) har blitt vurdert, men skal ikke flyttes til § 7-5, mao bli stående.**

§ 7 – 3 j) lyder:

”Tap av premier / mesterskap når den handlingen som medfører reaksjon kan ha hatt innflytelse på det oppnådde resultat eller dersom det vil virke støtende om premien/ mesterskapet beholdes”

Bakgrunnen for forslaget om flytting er at § 7 – 3 j) bør til § 7-5 fordi det bare er hunder som kan vinne premier og titler. Arbeidsgruppen sier at det er feil, og at § 7-3 j) derfor bør bestå som i dag.

Det heter fra arbeidsgruppen:

”En synes å ha glemt / oversett at reaksjoner også kan ilegges av styret i medlemsklubber og regioner, og da overfor enkeltmedlemmer. Regelen må brukes der klubben vil frata et medlem ”klubb-/region-mesterskap/premier” som er oppnådd på urederlig vis, eller dersom det vil virke støtende om disse beholdes.

Også DK kan bruke denne bestemmelsen som tillegg til annen disiplinærreaksjon ved brudd på en aktivitetsregel. Det er ikke en betingelse at hunden har utvist uønsket adferd”

#### **2. Videre foreslår arbeidsgruppen at § 7 – 5 , 1. ledd strykes i sin helhet.**

§ 7-5.1 ledd lyder:

”I forbindelse med at fysisk person ilegges en reaksjon kan hund med tilknytning til personen eller den aktivitet som begrunnet disiplinærreaksjonen, fratras retten til å delta på terminfestede arrangementer og avkom etter hunden kan nektes registrert hos NKK”.

Begrunnelsen synes å være at § 7 – 5 .1 ledd gjelder reaksjon mot hund, og at det bør være utenfor disiplinærforføyninger og derved utenfor det som DU skal ha kompetanse til å behandle. Det presiseres at aktivitets – og registreringsforbud er disiplinærreaksjoner rettet mot personer, ikke mot hunder.

Videre heter det fra arbeidsgruppen:

Begrunnelsen for forslaget om å ta denne bort er at man mener ”regelen er urimelig. At hunden skal kunne utelukkes for all fremtid, uavhengig av fremtidige eierforhold, kan vi ikke se noen saklig begrunnelse for.”

### **3. Forslag nytt punkt i § 7 -4 ( bestemmelsen omhandler hvem – hvilket organ – som kan ilegge reaksjoner)**

- **Hovedstyret i NKK eller det organ som HS har delegert kompetanse til.**  
Begrunnelsen er at § 7 – 4 b) ”særkomite med eget oppnevnt utvalg i henhold til særkomiteens mandat eller den som dette delegeres til” ikke er i samsvar med nåværende organisasjonsform, uten at denne bestemmelse er foreslått tatt ut. Men arbeidsgruppen forklarer videre at HS i praksis og rent faktisk har delegert til andre organer å treffe slike reaksjoner, for eksempel av Sunnhetsutvalget er klageinstans for administrative vedtak om registreringsnekt. En rekke av de reaksjoner som er nevnt i kapitel 7 ilegges av HS eller det organ HS har delegert til, f eks administrasjonen, NJK m fl. Eksempler er
  - Tap av rett til å avholde arrangementer
  - Tap av rett til registrering av valpekull ved brudd på diverse ”tisperegler”
  - Avlsforbud
  - Startrestriksjoner etter uønsket adferd (hun som jager bufe og lignende)
  - Strykninger av premieringer

Det forstås slik at lovene bør da avspeile virkeligheten.

### **4. Forslag ny § 7 – 5**

Nåværende 2. ledd blir nytt 1. ledd.

Nytt 2.ledd:” Regelverksbrudd kan medføre fratakelse av premie/mesterskap/kåring, registreringsnekt, registreringssperre for avkom etter hunden, avregistrering av avkom etter hunden eller annen forholdsmessig reaksjon.”

Nytt 3. ledd: ” Reaksjon kan ilegges av HS eller det organ som HS delegerer fullmakt til.”

Nåværende 3. ledd blir stående, men som nytt 4. ledd.

Nåværende 4.ledd blir stående, men som nytt 5. ledd

Nytt 6. ledd: "Appellutvalget behandler ikke klager på administrative vedtak"

Det er ikke gitt nærmere begrunnelse for endringsforslagene, og det er heller ikke gitt noen beskrivelse av hvor arbeidsgruppen mener grensen går mellom konkret mellom restriksjoner rettet mot hund i forhold til mot mennesker og grensen mellom administrative vedtak og disiplinærreaksjoner.

Grensedragningene vil ha betydning for kravet om at sanksjonen bør være hjemlet i lovene og ha betydning for hvem som skal ha klagerett og hva man skal kunne klage over, samt til hvem man skal kunne klage.

### **Lovkomiteen s uttalelse**

Lovkomiteen knytter noen kommentarer til realiteten i forslagene på bakgrunn av prosessen bak vedtakelsen av lovene, men vil først og fremst vurdere de retts tekniske og rettssikkerhetsmessige aspekter. Realiteten i saken må NKK/RS vurdere i forbindelse med behandlingen av lovendringsforslagene.

Innledningsvis vil komiteen påpeke at selve hovedspørsmålet i mandatet kan synes noe mangelfullt besvart. HS har gitt ønske om at det skal være en god indre sammenheng mellom de reaksjoner som gies. Lovkomiteen har ikke en fullstendig oversikt over hvem som gir hvilke type reaksjoner i NKK systemet, her synes å være flere systemer. Lovkomiteen kan derfor ikke vurdere om det nå vil bli den gode indre sammenheng som HS har ønsket.

Videre er det en krevende oppgave å ta standpunkt til hva som er reaksjoner mot hund og hva som er reaksjon mot mennesker. Det som innebærer og er tenkt på hovedsakelig som reaksjoner mot hund, har også en side mot mennesker. Rent faktisk vil hunden neppe merke noe til de ulike reaksjoner (bortsett fra selvsagt avlivning), mens det er eierne/ andre som vil merke reaksjonen. En hund vil ikke merke at den f eks ikke blir brukt i avlen eller får startforbud på et arrangement pga aggressivitet. Et annet eksempel er avlssperre. Er brudd på etisk retningslinje tilstrekkelig som sanksjonsgrunnlag? Det kan tenkes hvis det kun er en såkalt "administrativ bestemmelse" som brytes. Avlssperre kan i dag i henhold til administrative bestemmelser bli ilagt som følge av brudd på etiske retningslinjer. Er dette da reaksjoner mot mennesker eller hund? Hvis det er det første, betyr det at personen skal ha en smekk over fingrene. Er det rettet mot hund, så kan det være for å hindre uheldig videre avl. Arbeidsgruppen har ikke vurdert dette. ( Brudd på etiske retningslinjer vil vel på den annen side rent logisk bare kunne tenkes å skulle ramme mennesker, da vi neppe kan tillegge hundene etiske plikter?).

Det er også fra arbeidsgruppens side lagt opp til at det er en grense mellom disiplinærforføyninger mot mennesker og "administrative bestemmelser" som da vel i hovedsak er reaksjoner mot hund. Slik lovkomiteen forstår det, har arbeidsgruppen lagt til grunn at det er likhet her. Lovkomiteen synes det hadde vært nyttig med en noe mer analyse av tenkningen rundt dette.

Lovkomiteen forholder seg imidlertid til det fremlagte og vurderer ut fra dette.

**1. At § 7 – 3 j ikke flyttes.**

Lovkomiteen går ikke inn i dette, da det ikke innebærer noe forslag til endring. Lovkomiteen hadde imidlertid av hensyn til sakens opplysning sett det hensiktsmessig om arbeidsgruppen hadde beskrevet noe mer konkret hvordan dette forholder seg, når det ikke bare er hunder som kan vinne premier og titler.

**2. Videre foreslår arbeidsgruppen at § 7 – 5 , 1. ledd strykes i sin helhet.**

Denne bestemmelsen kom inn i lovene fordi det har vært en rekke eksempler på midlertidig eierskifte av hunder når det er ilagt reaksjoner overfor en eier. På den måten har man ikke rammet den aktivitet som hunden har utvist, men i en periode satt en person ut av spill. Temaet var også til uttrykkelig vurdering da lovene i sin tid ble vedtatt.

Når det sies at regelen er "urimelig", hadde en i lys av at dette var et tema i forbindelse med vedtakelsen av lovene gjerne sett det som nå er "urimelig" beskrevet noe mer. Hva er det urimelige? Når er det urimelig osv. Det er en "kan" regel slik at det selvsagt der også forventes at det utøves et godt skjønn. Utestengelse for alltid vil være ved de aller mest graverende tilfelle.

Arbeidsgruppens begrunnelse at DK ikke skal befatte seg med hunder, men med mennesker, virker plausibel. Men hvis man går litt i dybden, er det som nevnt i realiteten meget komplisert å trekke en presis grense for hva som gjelder hund og hva som gjelder personer, da det som rammer hunder, nettopp derved rammer de personer som har ansvaret for hunden. Dette illustreres ved at arbeidsgruppen nettopp presiserer at registreringsforbud er rettet mot personer, mens man oppfatter arbeidsgruppen at f eks avlsforbud eller startrestriksjoner skal være rettet mot hund og ikke mot mennesker? Hva er den prinsipielle forskjell? Lovkomiteen hadde gjerne sett at dette temaet ble noe nærmere vurdert.

Det underliggende i sakskomplekset er som nevnt at det er grunnleggende komplisert hva som er / oppfattes som disiplinærreaksjon og hva som skal være grensen mot "administrative vedtak". Dette er ikke noe man på en enkelt måte kan definere seg ut av. Disse spørsmålene kommer inn igjen i forslag om endringer i § 7 -4 hvor det nettopp vises til at andre enn DK kan ilegge reaksjoner og det som kalles adm vedtak.

En justering kan også være å fjerne " for alltid" slik at det bare vil være for en begrenset periode at man kan utestenge hund.

Lovkomiteen tar imidlertid som nevnt til etterretning at man i arbeidsgruppen ikke lenger ønsker å ha en slik mulighet. Lovteknisk har lovkomiteen ikke innvendinger.

**3. Forslag nytt punkt § 7 -4 ( bestemmelsen omhandler hvem – hvilket organ – som kan ilegge reaksjoner)**

- **Hovedstyret i NKK eller det organ som HS har delegert kompetanse til.**

Lovkomiteen viser til at hensikten bak de nye lovene var at man skulle ha en samlet oversikt over hva som er å anse som disiplinærreaksjoner og at det tydelig fremkommer i lovene at de restriksjoner / sanksjoner som iverksettes er med hjemmel i organisasjons lover.

Lovkomiteen merker seg at HS også fortsatt er opptatt av dette da det i oversendelsen til lovkomiteen er vist til HS uttalelse om at det er ønskelig at alle reaksjoner normalt skal ha forankring i gjeldende regelverk, selv om det ikke nødvendigvis kan oppstilles et slikt krav. Lovkomiteen har vansker med å se hva det siste forbeholdet ” selv om det ikke nødvendigvis kan oppstilles et slikt krav” refererer til. Det er meget viktig at man er nøye med å vise til hjemmelsgrunnlag for disiplinærforføyninger og annet som er å anse som reaksjoner som følge av regelovertrædelser, og som påføres i den hensikt at det skal oppleves som et onde.

Lovkomiteen legger til grunn at denne bestemmelsen som gir mulighet for at NKK HS eller andre som har fått tildelegert en kompetanse kun kan gjelde reaksjoner som utelukkende er rettet mot hund.

Lovkomiteen ser det praktiske behov for enkelte typer såkalte administrative vedtak, men vil sterkt anbefale at man sammen med bekjentgjøring av lovene like enkelt bekjentgjør alle andre regler som bærer preg av muligheter for restriksjoner. Enda viktigere er det at alle organ som ilegger reaksjoner, også overfor ”hund”, gjør dette ved å beskrive hvilken regel som kommer til anvendelse som brutt, hvilken forankring denne regel har i gjeldende lovverk, hva som rent faktisk er den handling som er regelbrudd, hvilken begrunnelse man bruker samt at saksbehandlingsregler for øvrig følges. Det innebærer at den det gjelder får anledning til å uttale seg, at habilitetsregler følges osv.

Lovkomiteen peker igjen på at arbeidsgruppen et sted sier at ”aktivitets og registreringsforbud er disiplinærreaksjoner rettet mot personer, ikke mot hunder!”, og et annet sted at ”Sunnhetsutvalget er klageinstans for administrative vedtak om registreringsnekt”. Lovkomiteen ser ikke at registreringsforbud er noe annet enn registreringsnekt? Det synes derfor noe vanskelig å se at andre enn DU skal behandle saker som da er rettet mot personer.

Lovkomiteen peker igjen på det som er sagt ovenfor om at det er vanskelig å trekke grensen mellom adm vedtak og reaksjoner. En registreringsnekt / forbud , startforbud, strykning av premisser er rettet både mot hund og eier, og har sterke islett av reaksjon/ straff i seg.

Som nevnt tidligere hadde det vært en fordel om man også gikk gjennom hvordan klagereglene rent faktisk er og bør være i denne forbindelse. I hvilken grad er det og bør det være klageadgang over såkalte administrative vedtak?

Lovkomiteen finner imidlertid at det er innen denne komiteens oppgave å peke på disse forholdene slik at HS kan vurdere om ytterligere utredning fra arbeidsgruppen er nødvendig, eller om man finner saken tilstrekkelig utredet.

Lovteknisk er forslaget helt greit. Det foreslås som ny § 7 – 4 e).

#### **4. Forslag ny § 7 – 5**

a) Nytt 2.ledd: "Regelverksbrudd kan medføre fratakelse av premie/mesterskap/kåring, registreringsnekt, registreringssperre for avkom etter hunden, avregistrering av avkom etter hunden eller annen forholdsmessig reaksjon."

Lovkomiteen har ikke særskilte merknader enn det som tidligere er anført.

c) Nytt 6. ledd: "Appellutvalget behandler ikke klager på administrative vedtak"

Lovkomiteen ser det ønske man har om å begrense appellutvalgets oppgaver til å gjelde disiplinærforføyninger/ reaksjoner, og derved at det som man kaller "administrative vedtak" ikke skal kunne påklages til dette utvalget. Lovkomiteen viser til hva som er sagt tidligere om at klagerettslige problemstillinger med fordel kunne ha vært utdypet. Lovkomiteen har for sin egen del for liten oversikt over hva slags typer vedtak det her tenkes på. Lovkomiteen påpeker at det nok i den enkelte sak må foretas en vurdering uavhengig av begreper om hva som er reaksjoner eller ikke, og at appellutvalget derfor prejudisielt ved en klage må ta standpunkt til om dette er et rent "administrativt vedtak" eller i realiteten en reaksjon som faller - også av rettssikkerhetsmessige årsaker - inn under appell utvalgets kompetanse. NKKs administrasjon kan altså uansett ikke la være å oversende appellkomiteen visse klagesaker under henvisning til at det er et administrativt vedtak som ikke kan påklages.

Med denne begrunnelse kan forslaget tas inn i lovene som ny del av § 7-5.

## **§ 7 – 5 Utestengelse av hund m.m.**

( Dagens annet ledd, blir da nytt første ledd om dagens første ledd bortfaller, heter: Uønsket adferd hos hund i forbindelse med terminfestet arrangement eller annet arrangement i regi av en av NKK, NKKs medlemsklubber, regioner eller særkomiteer, kan medføre at hunden utestenges fra terminfestede arrangementer for en tid eller for alltid.

Lovkomiteen peker på at det kan være hensiktsmessig å føye NKK inn i § 7 – 5 før det står "NKKs medlemsklubber" for de tilfelle hvor det er rene NKK arrangement.)

Nytt 2.ledd er foreslått: " Regelverksbrudd kan medføre fratakelse av premie/mesterskap/kåring, registreringsnekt, registreringssperre for avkom etter hunden, avregistrering av avkom etter hunden eller annen forholdsmessig reaksjon."

Lovkomiteen har ikke særskilte merknader enn det som tidligere er anført.

b) Nytt 3. ledd: " Reaksjon kan ilegges av HS eller det organ som HS delegerer fullmakt til."

Lovkomiteen kan ikke se at denne bestemmelse er nødvendig når det også foreligger forslag om tillegg § 7 -4. Systematisk sett synes det mest korrekt å ha regler om hvem som er rett organ til å ilegge reaksjoner i § 7-4. Ut fra dette foreslår lovkomiteen at denne ikke blir tatt inn.

Uttalelsen er enstemmig.

Anne Cathrine Frøstrup

Jan Terje Bårseth

Kirsten Svendsen

